

เทศน์เช้า วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ เราชาวพุทธ วันพระเราทำบุญกุศล ทำบุญกุศลเพื่อเป็นที่พึ่งของใจ หลวงตาท่านบอกมาก “ใจเรียกร้องหาที่พึ่ง หากคนช่วยเหลือ”

เวลาเราทุกข์เรายาก เรานั่งอยู่ในบ้านเรานะ เวลามันเครียด เวลามันทุกข์ หัวใจมัน คื่นรขนาดไหน แล้วหัวใจมันเรียกร้องให้คนช่วยเหลือมันนะ แล้วไม่มีใครช่วยเหลือ มัน เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วย เราทุกข์เรายาก เราเรียกร้องคนช่วย นี่เดี๋ยวนี้โรงพยาบาล เรา กดปุ่ม รถพยาบาลมารับเลยนะ เอาไปโรงพยาบาลเลยนะ ทำไมเขาช่วยเหลือกันไม่ได้ละ ทำไมหัวใจของเรา ทำไมเราช่วยเหลือเราไม่ได้ พอหัวใจเราช่วยเหลือเราไม่ได้ เพราะอะไร เพราะเรากลัวขั้นตอนไง

“ธรรมะเป็นความว่าง ธรรมะเป็นธรรมชาติ เราเป็นคนดีแล้ว ไปวัดๆ ไปให้พระ คำ ไปวัดทำไม พระมีแต่พระคำ อยู่บ้านสบายไป” นี่ถ้ามันถูกใจนะ พุดถูกใจ ถูกใจเขาก็ ว่าดี ไปขัดใจเขาเขาก็ว่าไม่ดี ถ้าขัดใจเขา เขาก็บอกว่าสิ่งนี้มันไม่เป็นธรรม ถ้าถูกใจ ถูกใจใจ ไปวัดต้องมีความสุข ไปวัดต้องมีคนเชิดชูสรรเสริญ คนต้องยินยอม นั่นไง โลก เขาคิดกันอย่างนั้น นี่ถูกใจนะ มันไม่ใช่ถูกธรรม

ถ้าถูกธรรมนะ มันขัดกับความรู้สึกเรา ถูกธรรมนะ คุณิ ใครบ้างอดอาหาร ใคร บ้างอดนอน มันจะไม่ทุกข์ไม่ยาก ใครบ้างไม่ทุกข์ไม่ยาก ทุกคนกินอิ่มนอนอุ่นมันเป็น ความสุขของโลกเขานะ แต่กินอิ่มนอนอุ่นนะ กิเลสมันตัวใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งกินอิ่มนอน อุ่นขนาดไหน มันจะยิ่งต้องการความสุขไปไม่มีที่สิ้นสุด มันเป็นอามิส แต่ถ้าเราขัดแย้ง มัน “ไฟ” มันจะดับได้ด้วยการเติมเชื้อเพลิง...เป็นไปไม่ได้ กินอิ่มนอนอุ่น เราจะเติมให้ ตลอดไป ให้มันมีความสุข มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ แต่โลกเขาเห็นกันว่าอย่างนั้น

แต่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือศีล เวลาทาน ศีล ภาวนา พอทาน ศีล ภาวนา มันเป็นการตัดแปลงตน มันเป็นการชักฟืนออกไป เห็นไหม ศีล ๕ กิณข้าวเย็นได้ พอศีล ๘ กิณข้าวเย็นไม่ได้แล้ว เริ่มชักฟืนออกไปแล้ว เริ่มชักสิ่งที่มีมันจะไหม้ สิ่งที่มีมันจะไหม้ นะ มันไหม้ นี่หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือ แต่เราก็ไม่เข้าใจ เราก็เอาฟืนเอาไฟเติมเข้าไป ไหม้มันเข้าไป แล้วบอกนี่เป็นการช่วยเหลือตัวเอง โลกมันคิดกันอย่างนั้น โลกไม่ใช่ธรรม

ถ้าดูหน้าปะจุมุก เรื่องนี้เป็นเรื่องของโลก ธรรมะไม่เป็นอย่างนั้น ธรรมะไม่มีดูหน้าปะจุมุก ผิดต้องเป็นผิด ถูกต้องเป็นถูก ผิดคือผิด ถูกคือถูก ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ควรจะข่มขี้ผู้ที่ทำความผิด ทำลายสังคม แต่โลกไม่กล้าอย่างนั้น คนไหนมีอำนาจ คนไหนมีเงิน เชิดชูเขาไปหมดเลย จะผิดจะถูก ยกมือไหว้เขาไปก่อน แต่ถ้าเป็นธรรม...ไม่ได้ จะมั่งมีศรีสุข จะมีอย่างไหน จะมั่งมีทุกจันจอนอย่างไร ผิดเป็นผิด ถูกเป็นถูก ธรรมะต้องเป็นอย่างนั้น ไม่มีดูหน้าปะจุมุก ธรรมเป็นธรรม โลกเป็นโลก แต่โลกต้องการเชิดชู โลกต้องการความพอใจกัน โลกต้องการอย่างนั้นนะ ถูกใจ ทำอะไรให้ถูกใจนะ นี่สิ่งที่ถูกใจ ถูกใจเพื่ออะไร เพื่อความอบอุ่นของเขา แต่ถ้าเป็นเราขัดแย้งนะ เราขัดแย้ง เราเท่ากับช่วยหัวใจของเรา มันเปิดทางออกไปให้

ความตระหนี่ถี่เหนียว ความเห็นแก่ตัว ทุกๆ อย่างเป็นเรื่องของกิเลสหมดเลย แล้วสิ่งใดจะไปแก้ไขมัน สิ่งแก้ไขมัน ทาน ศีล ภาวนา จะเริ่มแก้ไข แก้ไขความหมักหมมของใจ ใจมันหมักหมมนะ มันทุกข์มันร้อนอยู่ในหัวใจของมันนะ แล้วมันต้องการร้องเรียกให้คนช่วยเหลือ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา “โอปนนิโก.. เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม” ให้อสัตว์ตัวนี้ ให้อสัตว์ตัวที่มีมันโดนกิเลสเหยียบย่ำอยู่นี่ เวลามันปลดปล่อยมัน มันมีความสุข “เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม” ก็เรียกร้องหัวใจเรานี้ให้มันตื่นขึ้นมา หัวใจที่มันหลับไหลอยู่ใต้กิเลสนี้ ให้มันตื่นตัวขึ้นมา พอมันตื่นตัวขึ้นมา เราได้เสียสละไป คนที่รับของจากมือเราไป เขาทุกข์เขายากนะ เขาได้รับความพอใจของเรา

เราทำบุญกุศลกับพระ พระท่านไม่มีอาชีพ อาชีพของพระ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ อาชีพของพระ ภิกขาจารนะ “ภิกษุเป็นผู้ขอ” ขออะไร? “ภิกษุเป็นผู้เห็นภัยใน

วิภูสงสาร” ภัยในวิภูสงสารนะ การทำมาหากิน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออก
บิณฑบาต พราหมณ์ก็บอกเลย “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไถนาสิ นี่เราเป็น
คฤหัสถ์ยังต้องไถนา ต้องทำมาหากินเลย พระทำไมไม่ทำมาหากิน” องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกทำทุกวันเลย ทำมากกว่าโยมด้วย โยมทำเฉพาะตื่นนอนนะ หลับ
ไม่ได้ทำนะ แต่พระนั่งสมาธิภาวนาที่ไหนด สตินี้เป็นเชือก ปัญญาเป็นผล ไถลงไปให้
หัวใจของตัวนี้ ไถกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ไถทำนา ทำนาทุกวัน ทำนาทุกลม
หายใจเข้าออก ทำนาอยู่ตลอดเวลา แต่นาของพระไม่เหมือนนาของโลก นาของโลกมัน
เป็นพื้นนา นาของพระนี่มันอยู่ที่กลางหัวอกนี่นะ แล้วกลางหัวอกนี่เอาหัวใจของเราให้
ได้ “ภิกษุเห็นภัยในวิภูสงสาร” ภิกษุเป็นผู้ประพฤติกฎปฏิบัติ เป็นผู้ที่จะแก้ไขหัวใจให้ได้
“เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม”

แล้วเราทำบุญกุศลไป ทำบุญกุศล สิ่งต่างๆ สิ่งที่เราทำ เราทำของเราไป ทำเพื่อ
ประโยชน์ของเรา เพราะความหมักหมมของใจ สิ่งที่เราได้เสียสละออกไป มันจะเปิดให้
หัวใจได้หายใจได้นะ เวลาเราเสียสละไป เราทำบุญกุศลไป เรามีความชื่นใจ มีความ
พอใจ ใหม่ๆ นะมันขัดแย้ง ทำไปๆ จนมันเคยชิน พอความเคยชิน การเสียสละ เรามี
ความสุขทั้งนั้นนะ แล้วบุญกุศลมันจะส่งเสริม มันจะส่งนะ

ดูสิ เวลาเราหุงข้าวขึ้นมา ข้าวปากหม้อเราตักใส่บาตรขนาดไหนนะ เราก็กินใช้
พอกิน ของเราไปวันๆ หนึ่ง แต่กิเลสมันบอกไม่ได้ เดี่ยวเราไม่มีกิน ไม่มีใช้ นี่มีคนพูดให้
ฟังมาก หุงข้าวในจำนวนธรรมดา ธรรมดาที่พออยู่พอกิน ตักใส่บาตรมันก็พออยู่พอกิน
มันเป็นของมันอย่างนั้นนะ มันเป็นของมันไปอย่างนั้น นี่เราไปคิดของเราตัวเอง เห็น
ใหม่ โลก ต้องถูกใจ ทำแล้วต้องมีอะไรให้มันถูกใจทั้งนั้นนะ

เดี๋ยวนี้โลกๆ เขาทำบุญกุศลกันนะ เขาต้องประกาศชื่อ ต้องมีการจับฉลาก ต้องมี
การเยอะเยาะไปหมดเลย เอาโลกมาล่อใจ มันเป็นเรื่องจืด มันไม่ใช่เป็นเรื่องของท่าน เรื่อง
ของท่าน เขาว่าเวลาทำบุญกุศล ตักบาตรทัพพีเดียวปรารณานิพพานเป็นการค้ากำไรเกิน
ควร ถ้ากระทำธุรกิจ จีบเบอร์ คำกำไรเกินควร ตักบาตรทัพพีเดียวเราปรารณานิพพาน
ได้เลย เพราะแรงปรารณา แรงปรารณามันเป็นเรื่องของบุญกุศล เป็นเรื่องของใจ บุญ

กุศล คุณิ เราทำบุญกุศล แล้วเราอุทิศส่วนกุศลไป เราจุดเทียนเล่มหนึ่ง แล้วเอาเทียนนี้ต่อให้คนอื่น ๆ ไปร้อยครั้งพันครั้ง เทียนเราไม่เคยดับเลย

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจมันเสียดจะได้มหาศาลขนาดนั้น ทีนี้ ถ้าเราเสียดจะได้มหาศาลขนาดนั้นนะ สิ่งที่เราทำขึ้นมา สิ่งที่เป็นบุญกุศลมันเกิดขึ้นมาจากใจ ถ้าสิ่งที่เป็นบุญกุศลมันเกิดขึ้นมาจากใจ มันเป็นบุญ บุญก็เกิดขึ้นจากความพอใจ แล้วมันจะฝังใจไป เราเคยตกบาตรมาเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว ๒๐ ปีที่แล้ว ลองคิดถึงวันนั้นสิ เรายังอึดอัดอยู่จนเข้าวันนี้ยังอยู่กับเรานะ นี่เป็นทิพย์ ทิพย์เพราะอะไร เพราะมันฝังลงไปจิตใจ แต่อาหารเก็บไว้ขนาดไหน มันจะเน่าเสียไปหมดเลย

การเสียดของเรา เสียดเพื่ออะไร นี่ความตระหนี่ถี่เหนียวมันไม่ยอมให้ทำ แต่ถ้าเราทำขึ้นไป เรามีเราเสียดออกไปๆ เสียดออกไปตามกำลังนะ ไม่ใช่เสียดออกไปด้วยการเข็ดหน้าซุตาจะเสียดอวดกัน การเสียดด้วยตามกำลัง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก

“หาเงินมาได้บาทหนึ่ง ต้องเก็บเอาไว้ทำบุญทำทานหนึ่งสลึง ต้องเก็บไว้เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่หนึ่งสลึง แล้วเก็บไว้เพื่อเวลาเจ็บไข้เผื่อแก่อีกหนึ่งสลึง อีกหนึ่งสลึงนั้นถึงทำบุญ ฝังดินไว้ๆ” ฝังดินไว้คือทำบุญไว้ ฝังดินคือฝังไว้ในภพชาติ ฝังไว้ในหัวใจ หัวใจที่เสียดทำอะไร มันจะฝังลงที่ใจ

นี่เราทำมากน้อยขนาดไหน ใครเป็นคนทำ ซากศพทำบุญไม่ได้ คนจะทำบุญต้องเป็นคนมีชีวิต คนมีชีวิตคืออะไร คือหัวใจ ตัวจิตตัวนั้นนะ ตัวเจตนา ตัวจิตตัวนั้นตัวน้อมนำให้ออกไปทำ แล้วสิ่งนี้เป็นคนทำ คนเราจะทำอะไรนะ จะพูดก็ต้องคิดก่อน จะทำก็ต้องคิดก่อน ความคิดมาจากจิต ตัวจิตนั้นนะเป็นตัวจับไว้ สิ่งที่จับไว้ ใครทำมากทำน้อย มันออกมาจากจิตหมด จิตเป็นคนกระทำ จิตเป็นผู้ที่เสียดแล้วจิตเป็นคนทำเป็นผู้เสียด มันจะไปจากไหน ต้นขั้วมันมาจากใจ แล้วใจนี้มันเรียกร้องกัน เรียกร้องให้เราช่วยเหลือมันตลอดเวลา แล้วการช่วยเหลือ ในการเสียดทาน

การเรียกร่องช่วยเหลือในการทำความสงบของใจ การเสียดทานนี้มันเป็น อามิส สิ่งที่เป็นอามิสนะ อามิสบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “อานนท์ เธอ บอกเขาเถิด ปฏิบัติบูชาเถิด อย่าอามิสบูชาเลย”

แต่พวกเรานั้นหยาบ มันต้องอามิสบูชาก่อน อามิสบูชาขึ้นมาเพื่อให้ได้ฟังธรรม ให้ธรรมนี้สะกิดหัวใจ พอสะกิดหัวใจ เราเห็นว่าปฏิบัติบูชา ปฏิบัติบูชา เวลานั่งสมาธิ เรานั่งสมาธิภาวนา แล้วบุญกิริยาวัตถุ เรามีทำอิสรภาพ จะนั่งจะนอนอย่างไรก็ได้ แต่ เวลานั่งขัดสมาธิ บุญกิริยาวัตถุ กิริยา การกระทำของเรานี้ถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้า ได้บุญไหม มันได้บุญตั้งแต่เรานั่งสมาธิแล้ว แล้วปัญญาที่จะเกิดขึ้น ถ้าจิตมัน สงบขึ้นมา บุญมันเกิดขึ้นมหาศาลเลย

เกิดขึ้นมหาศาลเพราะอะไร จิตต้องการเรียกร่องความช่วยเหลือ ในเมื่อปัญญามัน เกิด มันความเห็นของใจมันเกิดขึ้นมา นี่ใครช่วยเหลือใคร ก็ปัญญาเรา เราช่วยหัวใจของ เราเอง เราหลงผิด เราน้อยเนื้อต่ำใจ เกิดมาแล้วมีความทุกข์ คนนั้นมีความสุขกว่าเรา คน นั้นดีกว่าเรา คนนั้น.. นี่กิเลสทั้งนั้น! มันเหยียบย่ำหัวใจทั้งนั้น

แต่พอจิตมันสงบเข้าไปนะ นี่ไง พอจิตสงบ ทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเหมือนกัน หมดเลย มีหัวใจทุกๆ คน ทุกๆ คนทำความสงบของใจได้ จะมั่งมีศรีสุข จะทุกข์จน เจ็บใจ อิสรภาพของจิตมันทำให้สงบเหมือนกันได้ เหมือนกันได้ ไม่มีใครมั่งมีกว่าใคร ใครทุกข์จนกว่าใคร

แต่เวลาจิตสงบแล้ว อำนาจวาสนาบารมี ใครทำบุญกุศลมามันจะเกิดนิमित จะเกิด ความต่างๆ อันนั้นมันเป็นเครื่องเคียง เครื่องเคียงคือว่าบารมีธรรมของเขา แต่สิทธิเสมอ ภาคนั้นเหมือนกันนะ แล้วถ้ามันมีปัญหาขึ้นมา โลกุตตรปัญญา ปัญญาเกิดจากการ ภาวนา ปัญญาเกิดจากจิต ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมอง ปัญญาเกิดจากสมองคือความจำ ปัญญาเกิดจากจิต จิตมันเป็นปัจจุบันธรรม สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้น ไม่มีกิเลสเราบอก เข้าไปด้วย ไม่มีความเห็น ไม่มีความปลอดภัย ไม่มีการ โน้มโน้ม ไม่มีจิตเข้าไป นี่โอปนยโก.. เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม ธรรมอย่างนี้เกิดขึ้นมาในปัจจุบันธรรม ปัจจุบันธรรม เกิดขึ้นมากับใจ นี่ใครช่วยใคร

ธรรมะใด ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น ปัจจุบันธรรม เป็นธรรมส่วนบุคคล เป็นธรรมของจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นสงบขึ้นมา จิตดวงนั้นแก้ไขขึ้นมา จิตดวงนั้นเป็นผู้เห็นของจิตดวงนั้นขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ธรรมะนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทาง ผู้ประพฤติปฏิบัติ ต้องปฏิบัติเอง เพราะมันลึกลับซับซ้อน มันลึที่อยู่จิตใต้สำนึก ความคิดยังแก้กิเลสไม่ได้เลย มันต้องลึกกว่าความคิดนั้นนะ

“มารเอ.. เธอเกิดจากความดำริของเรา บัดนี้เราจะไม่ดำริถึงเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะเกิดจากจิตของเราไม่ได้อีกเลย” เห็นไหม “มารเอ.. เธอเกิดจากความดำริ”

ความดำริกับความคิดอันเดียวกันไหม?

“เธอเกิดจากความดำริของเรา บัดนี้เราเห็นตัวเจ้าแล้ว เจ้าจะเกิดจากใจของเราอีกไม่ได้เลย”

นี่เกิดจากดำริ ความดำริ มารก็โสมมา เพราะเสวยอารมณ์ จิต พลังงาน พลังงานมันเสวยอารมณ์ มันออกมาเป็นความคิด พอมันเสวย มันเป็นไป มันออกมาแล้ว มันคิดไปแล้ว แต่เราไม่ทันเลย แล้วพอกิดออกมา สิ่งใดก็เจ็บช้ำน้ำใจไปหมด น้อยเนื้อต่ำใจเหยียบย่ำใจไปหมดเลย แล้วก็บอกว่าเรียกร้องให้เขามาช่วยเหลือจิตๆ ก็กิเลสเราณะมันทำลาย ความคิดเรามันทำลาย ความคิดเรามันทำลาย แล้วจิตมันพอใจ มันทำของมันไปนะ กิเลสทั้งนั้นนะ

ทำความเข้าใจของใจเข้ามาให้ได้ ความสงบของใจเข้ามา มันเกิดจากการมีศรัทธา มีความเชื่อ มีความศรัทธาความเชื่อ ความเชื่อทำให้เราเข้มแข็ง ความเชื่อทำให้เป็นเอกภาพ ความเชื่อทำให้จิตใจเราเวลานั่ง เวลาทำสมาธิขึ้นมา ทำสิ่งใดมันทำได้เต็มไม้เต็มมือ มันทำด้วยเรา แต่สักแต่ว่า เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ไม่เชื่อ แต่เขาบังคับให้ทำ มันทำที่เปลือๆ มันไม่เข้าถึงหัวใจ มันไม่เข้าถึงหลักธรรม ถ้าไม่เข้าถึงหลักธรรมมันก็เป็นโลกหมคนะ แต่มันเข้าถึงหลักธรรม มันสะท้อนใจเรานะ นี่แก้ไขใจเรา

จิตเรียกร้องความช่วยเหลือ ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสามารถช่วยเหลือหัวใจของเราได้ อาหารคำข้าว อาหารของกาย อาหารของใจ คือธรรมะ ธรรมะ.. ธรรมะจะเข้าถึงใจ แล้วธรรมะเกิดมาจากไหน? สติเกิดมาจากไหน? ปัญญาเกิดมาจากไหน? สมาธิเกิดมาจากไหน.. ก็เกิดมาจากการกระทำ เกิดมาจากการฝึกฝน ไม่มีสิ่งใดลอยมาจากฟ้า ไม่มีสิ่งใดลอยมาเอง ถ้าไม่มีการฝึกฝน ไม่มีการกระทำ จะไม่เกิดขึ้นมา จะไม่เกิดขึ้นมา

ที่ชาวพุทธเราพูดจ้อยๆ นี่มันเป็นสัญญา มันเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเผยแผ่ธรรมวางธรรมนี้ไว้เป็นเครื่องดำเนินของเรา เป็นวิธีการให้เราดำเนิน แล้วเราก็ไปจามา จ้อยๆ เลย ไม่เข้าถึงใจ ไม่เข้าถึงจิต ไม่ได้ช่วยอะไรเลย เพียงแต่มันเรียกร้องเข้ามา มันศึกษาแล้วมันมีความชุ่มชื้นบ้าง มันมีความซึ่งใจบ้าง นั่นนะ แล้วยังเคลมด้วยนะว่าเป็นสมบัติของเรา ยังเคลมว่าเรารู้ๆ...รู้ๆอะไร? ก็เลสมันหลอกอีกชั้นหนึ่ง

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” คิดเฉยๆ ความดำริ มารเอาธรรมะนั้นมาหลอกเราว่าเรารู้แล้ว

คน.. ถ้าคิดว่ารู้อแล้ว มันจะไม่ทำอะไรเลย

คน.. ถ้าบอกว่าเรายังไม่รู้ เรามีความบกพร่อง เราจะขวนขวาย เราจะการกระทำของเรา

จิตมันจะเป็นอย่างนั้น นี่ธรรมะมันจะเกิด

จิตของเราเรียกร้องให้เราช่วยเหลือนะ ให้เราแก้ไข สิ่งใดที่เกิดขึ้นมา นิ้วมือของเราไม่เท่ากัน กรรมของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน วาระของกรรม วาระของทุกข์ของยาก วาระของการสุขสบาย วาระของถึงวาระ กรรมมันให้ผลนะ เราต้องตั้งสติ แล้วแก้ไขกันไปเฉพาะหน้า

สิ่งที่เกิดขึ้นมาเป็นปัจจุบันธรรม สิ่งใดเกิดขึ้น แก้ไข คัดแปลง เปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงจากข้างนอก เปลี่ยนแปลงจากหัวใจของเรา แล้วจิตเราจะพบกับความจริง

พบกับสังขธรรม สิ่งที่มีอยู่แล้วคือความรู้สึกหัวใจนี้ แล้วเข้าไปถึงถึงนั้น จะไม่พบได้
อย่างไร ของมีอยู่ท่ามกลางหัวอก หาด้อยเจอ ธรรมต้องได้ เอวัง